

Nr 77.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtande av visst område inom Ljungbyheds municipalsamhälle till föreningen Ljungbyheds församlingshem; given Stockholms slott den 5 februari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopandande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Janne Nilsson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FÖRSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson, frågan om överlåtande till föreningen Ljungbyheds församlingshem av visst tomtområde inom Ljungbyheds municipalsamhälle och anför därvid:

Genom beslut den 21 november 1930 har Kungl. Maj:t fastställt ej mindre stadsplan för viss del av den s. k. Skräddareheden å Ljungbyhed i Riseberga socken än även förslag till särskilda bestämmelser i avseende å sättet för

användande av byggnadskvarteren inom det för stadsplan avsedda området (byggnadsbestämmelser).

Efter det Kungl. Maj:t genom proposition (nr 165) till 1931 års riksdag framlagt förslag angående dispositionen av den s. k. Skräddareheden m. m. vid Ljungbyhed, medgav samma riksdag (skrivelse nr 186), bland annat, att all kronans mark inom det jämlikt nyssberörda beslut stadsplanelagda området av Ljungbyhed finge med visst undantag avyttras, den enligt stadsplanen för gata och allmänna platser avsedda marken utan ersättning men på villkor, att kronan fritoges från skyldighet att iordningställa och underhålla densamma, samt den enligt stadsplanen för byggnadskvarter avsedda marken till lägst de priser, som vid genom arméförvaltningens fortifikationsdepartements försorg den 20 oktober 1930 verkställd värdering åsatts de olika tomterna.

Genom brev den 19 juni 1931 har Kungl. Maj:t sedermera förordnat, att avyttringen av ifrågavarande mark skulle ske genom fortifikationsdepartementets försorg. I samband med avlåtande av proposition till 1936 års riksdag (nr 64) angående överlämnande av visst markområde till Ljungbyheds municipalsamhälle har emellertid föredragande departementschefen uttalat, bland annat, att det på närmare angiven grund syntes vara lämpligt att med överlämnande till municipalsamhället av äganderätten till sådan mark, som i enlighet med 1931 års riksdags förenämnda beslut skulle av kronan utan ersättning överlätas, finge anstå, till dess full klarhet vunnits bland annat beträffande stadsplaneförhållandenas utveckling inom samhället.

I skrivelse till Konungen den 21 juni 1935, vilken skrivelse tillika med Lunds domkapitels den 27 i samma månad avgivna yttrande i ärendet av arméförvaltningens fortifikationsdepartement överlämnats med eget yttrande den 2 oktober 1936, har kyrkoherden i Riseberga församling Albin Jönsson i egenkap av ordförande och sekreterare i föreningen Ljungbyheds församlingshem anhållit, att till föreningen måtte med äganderätt överlätas ett för uppförande av församlingshem avsett område om cirka 4,000 kvadratmeter, beläget å sådan del av Skräddareheden, som enligt den förenämnda, år 1930 fastställda stadsplanen för Skräddareheden avsatts till allmän plats.

I nyssberörda skrivelse har *kyrkoherden Jönsson* erinrat därom, att olika myndigheter tidigare i samband med spörsmålet om dispositionen av Skräddareheden till behandling förehåft jämväl frågan om upplåtelse av visst område å Skräddareheden till församlingshus och därvid ställt sig välvilliga till ett då av Jönsson framfört önskemål i sådant syfte, men att chefen för försvarsdepartementet vid framläggandet av förenämnda proposition till 1931 års riksdag angående dispositionen av Skräddareheden förklarar sig i likhet med fortifikationsdepartementet anse, att förslaget om upplåtelse till församlingshus av visst område å Skräddareheden icke lämpligen borde upptagas till slutlig prövning i detta sammanhang. Emellertid hade sedan dess åtskilligt inträffat, som vore ägnat att föra församlingshemsfrågan framåt. Sålunda hade »församlingshemsfonden» vuxit till 14,000 kronor. Den nyssnämnda föreningen Ljungbyheds församlingshem hade bildats, med uppgift

att under överinseende av svenska kyrkans diakonistyrelse »uppföra, äga och förvalta församlingshem jämte därtill hörande tomt och inventarier i Ljungbyheds samhälle». Vidare hade Ljungbyhed blivit municipalsamhälle och kunde såsom sådant knappast undvara gudstjänstlokal, då avståndet till socknens kyrka vore cirka 5 kilometer. Härtill komme, att en gudstjänstlokal i Ljungbyhed även bleve till stort gagn för omkringliggande byar. Påpekas borde måhända ock, att icke blott offentliga gudstjänster utan även ungdomsverksamhet, söndagsskola och scouting, allt i kyrklig anda, komme att bedrivas med församlingshemmet som medelpunkt, vilket allt syntes vara av väsentlig betydelse för den till Ljungbyhed förlagda flygskolkåren.

Domkapitlet i Lund har i sitt yttrande i ärendet den 27 juni 1935 anfört, bland annat, att det vore mycket vanligt att när vår kyrka skulle anlägga en gudstjänstlokal i förening med församlingshem i ett samhälle, avlägset från församlingens kyrka, en enskild förening toge hand om denna fråga och anskaffade medel därtill genom kollekt, insamlingar m. m. Lån utan ränta kunde erhållas från svenska kyrkans diakonistyrelse. För att trygga gudstjänstlokalen åt kyrkan även i framtiden fastställdes föreningens stadgar av diakonistyrelsen och föreskrevs i dessa stadgar, att därest föreningen upplöstes, dess egendom skulle tillfalla svenska kyrkan genom dess diakonistyrelse att användas helst för ändamål, som stode i nära anknytning till föreningens ursprungliga syfte. I detta fall gällde det uppbyggandet av en gudstjänstlokal i Ljungbyhed, i vilken domkapitlet hade för avsikt att föreskriva regelbundna gudstjänster av församlingens prästerskap. Vidare komme kyrkans andliga omvårdnad för denna del av församlingen att här hava sin utgångspunkt. Lokalen skulle också tjäna till föreläsningssal och kunna upplåtas till kommunala sammanträden m. m. Dess publika karaktär vore sålunda uppenbar. Domkapitlet ville vidare understryka det stora intresse försvaret hade av att det vid denna militärförläggningssort funnes en gudstjänstlokal, varifrån kyrkans arbete kunde bedrivas bland militären. Under framhållande av vad domkapitlet sålunda anfört ville domkapitlet på det livligaste förorda ansökningen.

Fortifikationsdepartementet har i sitt yttrande i ärendet den 2 oktober 1936 — med förmälan att departementet efter domkapitlets hörande låtit med ansökningshandlingarnas insändande bero i avvaktan på att den år 1930 fastställda stadsplanen bleve ändrad på så sätt, att det till förvärv ifrågasatta området bleve utlagt till område för offentlig byggnad — anfört, att länsstyrelsen i Kristianstads län numera genom resolution den 19 maj 1936 fastställt ett av municipalfullmäktige i Ljungbyheds municipalsamhälle antaget förslag till ändring av stadsplanen för del av Skräddareheden, genom vilket förslag — åskådliggjort å en av länsarkitekten Nils A. Blanck i december 1935 upprättad, med P. 831:1 betecknad karta — med tillhörande stadsplanebestämmelser nu ifrågavarande område utlagts till en tomt, som finge bebyggas endast för allmänt eller kommunalt ändamål. I anledning av vad sålunda förekommit finge fortifikationsdepartementet, som med hänsyn till det ändamål för vilket föreningen önskade förvärva nu ifrågavarande tomt funne framställningen mycket behjärtansvärd, hemställa om medgivande att

utan ersättning överlåta densamma å föreningen Ljungbyheds församlingshem.

Departements-
chefen.

Frågan om upplåtande av tomt för uppförande av ett församlingshem i Ljungbyhed, vilken fråga redan i ett tidigare sammanhang varit föremål för uppmärksamhet men då icke vunnit sin lösning, synes numera hava kommit i ett sådant läge, att den lär kunna slutligen prövas. Sålunda har för uppförandet och förvaltningen av det blivande församlingshemmet bildats en särskild förening, föreningen Ljungbyheds församlingshem, vilken är ställd under överinseende av svenska kyrkans diakonistyrkelse och vars stadgar fastställts av styrelsen. Enligt stadgarna skall, därest föreningen i en framtid upplöses, dess egendom tillfalla svenska kyrkan genom dess diakonistyrkelse att användas helst för ändamål, som stå i nära anknytning till föreningens ursprungliga syfte. Därigenom synes vara på ett fullt tillfredsställande sätt sörgt för att en upplåtelse av tomt för ändamålet för framtiden kommer det avsedda syftet tillgodo. På sätt fortifikationsdepartementet anfört föreligga numera icke heller några hinder ur stadsplanesynpunkt för upplåtelse för ändamålet av den nu föreslagna tomten, vilken lär få anses vara därför väl lämpad. Då anordnandet av ett församlingshem i Ljungbyhed icke minst med hänsyn till den genom 1936 års försvarsbeslut betydligt utvidgade militära förläggningen därstädes måste framstå såsom ett behjärtansvärt intresse, finner jag mig böra tillstyrka, att den tomt som i förevarande framställning avses — å förenämnda av länsarkitekten Nils A. Blanck i december 1935 upprättade karta betecknad med O — utan ersättning överlämnas till föreningen för det ifrågavarande ändamålet. Dock lär föreningen böra tillförbindas att ikläda sig alla av överlåtelsen föranledda lantmäteri- och lagfartskostnader.

Frågan om den sålunda föreslagna överlåtelsen lär böra underställas riksdagens prövning.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ett område om cirka 4,000 kvadratmeter av den s. k. Skräddareheden inom Ljungbyheds municipalsamhälle, vilket område å en handlingarna i ärendet bifogad, av länsarkitekten Nils A. Blanck i december 1935 upprättad karta betecknats med O, må utan ersättning överlåtas till föreningen Ljungbyheds församlingshem på villkor, att föreningen ikläder sig alla av överlåtelsen föranledda lantmäteri- och lagfartskostnader.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl-Axel Block.